

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 353/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 45C/45/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 31. januára 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka požaduje priznanie finančného zadost'učinenia 5 000 eur a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala žalobu 19. októbra 2023 na mestskom súde, ktorou sa domáha vylúčenia manžela z užívacieho práva k nehnuteľnosti (rodinný dom so súpisným č. 12672 nachádzajúci sa na adrese [REDAKOVANÉ], zapísaný na [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ]) patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.
3. Sťažovateľka zároveň podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dočasne nevstupovať do domu až do právoplatnosti rozsudku o vylúčení odporcu z užívacieho práva k domu. Uznesením mestského súdu sp. zn. 0C/13/2023 z 20. októbra 2023 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo žalovanému nariadené dočasne nevstupovať do domu s odôvodnením nevyhnutnej ochrany sťažovateľky ako pravdepodobnej obeť domáceho násillia.
4. Sťažovateľka namieta, že konanie vo veci samej nie je do dnešného dňa právoplatne skončené. Konanie trvá už viac ako rok a vo veci sa nekoná plynule a efektívne napriek tomu, že vo veciach týkajúcich sa domáceho násillia sa má konať s mimoriadnou starostlivosťou.

5. Procesný postup v napadnutom konaní popísala sťažovateľka tak, že mestský súd jej prípisom z 27. marca 2024 oznámil, že na výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu sa v konaní nebude prihliadať, keďže je oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Následne mestský súd 2. apríla 2024 vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe. Sťažovateľka uviedla, že v elektronickom súdnom spise sú už následne iba informácie o tom, že výzva žalovanému nebola doručená.

6. Sťažovateľka je toho názoru, že predmetné konanie nie je právne ani skutkovo zložitú. Meritum veci tvorí súčasť bežnej agendy súdov, o ktorej sa rozhoduje v podstatne kratších lehotách. Sťažovateľka uviedla, že neprispela žiadnym spôsobom k priet'ahom v konaní, keďže bola a aj naďalej je súdom plne súčinná a aktívna.

7. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti ešte argumentuje, že v dôsledku nekonania mestského súdu došlo súčasne k porušeniu čl. 16 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy, keďže v priamej príčinnej súvislosti s porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo aj k neoprávnenému zásahu do jej základného práva na rešpektovanie nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia a nedotknuteľnosti jej obydľia.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitú veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

10. Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).

11. Ústavný súd otvorene vychádza zo súdnych rozhodnutí ESLP, ktorý postupne vytvoril koncepciu troch rýchlostí súdnych konaní v závislosti od významu prejednáwanej veci, a to: i. priemernú rýchlosť (všeobecne aplikovateľná), ii. osobitnú rýchlosť [spája sa s: a) prostriedkami na živobytie sťažovateľa ako náhrada škody, dôchodkové veci, sociálne zabezpečenie, pracovnoprávne spory, b) osobitným statusom sťažovateľa ako rozvodové konanie a určenie otcovstva], iii. výnimočnú rýchlosť (rodičovské práva, náhrada škody osobám nevyliciteľne chorým).

12. Preskúmaná vec je charakterizovaná s priemernou rýchlosťou (všeobecne aplikovateľná). S prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach dĺžka súdneho konania s priemernou rýchlosťou na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

13. Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priesťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovел (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania pred mestským súdom v trvaní niečo vyše 15 mesiacov nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených základných práv sťažovateľky, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

15. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že nesprávnym procesným postupom súdu a jeho nekonaním došlo k porušeniu aj čl. 16 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy, čo však do petitu ústavnej sťažnosti nepremietla. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy, ktoré sťažovateľ uvádza v odôvodnení sťažnosti mimo petitu ústavnej sťažnosti, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (ÚS I. 65/07, III. 149/04, II. ÚS 351/2019). Vzhľadom na to, že sťažovateľka porušenie práv podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy nepremietla do petitu svojej ústavnej sťažnosti a označuje ich „len“ v odôvodnení ústavnej sťažnosti, ústavný súd ich považoval za súčasť jej argumentácie, ktorá podporovala ostatné skutkové a právne tvrdenia uvedené v ústavnej sťažnosti.

16. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

17. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne s ústavnou sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti mestský súd v napadnutom konaní nekonal alebo by sa dopustil opakovanej neodôvodnenej nečinnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2025

Ľuboš Szigeti
predseda senátu